זוהר, פרשת עקב

ספר הזוהר

ספר הזהר, ויקיטקסט, ברישיון CC BY-SA.
geulaquiz.com

דף רע עמוד ב

רעיא מהימנא

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו׳ (דברים ז יב) .

ואכלת ושבעת וברכת את יהו״ה אלהיך וגו׳ (דברים ח י) - פקודא דא לברכא ליה לקב״ה על כל מה דאכיל ושתי ואתהני בהאי עלמא. ואי לא בריך - אקרי גזלן לגבי קב״ה, דכתיב **גוזל אביו ואמו** (משלי כח כד) . והא אוקמוה חברייא. בגין דברכאן דבריך בר נש לקב״ה אתי לאמשכא חיין ממקורא חיי לשמיה דקב״ה קדישא, ולארקא עליה מההוא משחא עלאה, ואתי לאתמשכא מתמן לכל עלמא. וכתיב **ואכלת ושבעת וברכת את יהו״ה אלהיך** (דברים ח י) .

דף רעא עמוד א

(אין זהר בדף זה אלא רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

ואינון ברכאן אריך בר נש באינון מלין מההוא מקורא עלאה, ואתברכן כל אינון דרגין ומקורין ואתמליין לארקא על כל עלמין, ואתברכן כלהו כחדא. ועל דא אצטריך בר נש לשואה רעותיה ברזא דברכאן בגין דיתברכון אבהן ובנין כלא כחדא.

ומאן דמברך לקב״ה - אתברך ונטיל חולקיה מאינון ברכאן בקדמיתא דכל עלמא לתתא. כיון דשמא דקב״ה מתברך מתמן - נחית ושרא על רישיה חולקא קדמאה. והא אוקימנא דכתיב **בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך** (שמות כ כא) - כיון דההיא ברכה אתייא ושרייא על רישיה - מתמן אתפשט בכל עלמא. בשעתא דאינון ברכאן נחתין - מתעטרן גו חקל תפוחין קדישין, ופגעי בהו כמה דרגין דממנן בעלמא ונחתי בהו. ואמרי ומכריזי *״דא איהו דורונא דשדר פלוני לקב״ה!״*.

מאן אתר נחתי? לבתר דנחתי מאתר רישא חדא דצדיק - תמן סלקין. מתערי לנחתא אחרנין מלעילא, ואתמלייא מלעילא ומתתא. הדא הוא דכתיב **ברכות לראש צדיק** (משלי י ו) . כיון דהאי דרגא אתמלייא - אריק להאי כלה, ומתמן נגדין ואתמשכן לתתא. כד סלקין אינון ברכאן מתתא - לית פתחא ופתחא לעילא ולית ממנא לעילא דלא פתח כל אינון פתחין ומכרזי ואמרי בכל אינון רקיעין: **דא איהו דורונא דמלכא דשדר פלוני!. דא הוא דורונא בקיומא כדקא יאות!**. ומאן איהו? ברכה דאתיבו עליה **אמן**. דכל ברכה דאתיבו עליה ׳אמן׳ - דא איהו בקיומא כדקא יאות. וכיון דהאי ברכתא סלקא - כל דרגין דלעילא - כלהו זמינין לגבי ההוא נהורא דלא נהיר בגין לאנהרא לגבה. וכן שכן אי היא ברכתא דסגיאין מברכן לה ומעטרין לה בעטרין קדישין ברזא דאמן. אמן הוא רזא דקשרי דכל יחודא וקדושא ברזא דמאריה. ומעטר להההיא ברכתא בעטרין עלאין כדקא יאות.

וקב״ה אתרעי בהו באינון דמברכין ליה. ותיאובתיה בברכתא דלתתא. דההיא ברכתא סלקא ואנהיר בוצינא דלא נהיר ואתקיף לה בתוקפא תקיפא לסלקא לעילא. ועל רזא דא כתיב **כי מכבדי אכבד** (שמואל א ב ל) - אלין אינון דמברכין ליה לקב״ה. **ובוזי יקלו** (שמואל א ב ל) - אלין אינון דלא מברכין ליה לקב״ה, ומנעין ברכתא מפומייהו.

רזא דרזין לאינון דידעי חכמתא דמאריהון - למנדע רזא דברכאן בפקודי אורייתא ובכל הנאין וכסופין דהאי עלמא - לארקא ברכאן מעילא לתתא. בר ברכאן דצלותא דאינון תיקונא דמאריהון מתתא לעילא ומעילא לתתא. ברכאן דלאו אינון בצלותא - סלקין מתתא לעילא עד דמטו גו ׳נהורא דלא נהיר׳ ומתערי בתוקפא לההוא ׳נהורא דלא נהיר׳ בההיא ברכה. וסלקא אתערו לעילא עד דמטו לכרסייא עילאה מקורא דכל חיין. כדין נפקו מההוא מקורא עילאה ברכאן אחרנין ואערעו אלין באלין ונשקי אלין לאלין, ואתאן ושריין לריש צדיק לארקא לתתא. וכד נחתין - אתברכן אבהן ובנין וכל שרגין דלהון.

ורזא דאלין ברכאן לאתערא מעילא לתתא ברזא דא -

ברוך דא רזא דמקורא עלאה מכלא, לארקא ולאמשכא ולאנהרא כל בוצינין. ואיהו **ברוך** תדיר דלא פסקין מימוי. ומתמן שירותא דאקרי **עלמא דאתי**.

ואיהו **קצה השמים** - דההיא ׳קצה׳ - קצה עלאה איהו, בגין דאית ׳קצה׳ כגוונא דא לתתא ואיהו עלמא תתאה. ואקרי אוף הכי **ברוך** לקבל תתאי לארקא לתתא ולאתערא מתתא לעילא בברכאן דצלותא. **וברוך** דא אקרי הכא ברזא דחכמתא עלאה דאמלי להההוא אתר בחד שביל דקיק דאעיל בה.

אתה - לבתר שארי לאתגלייא, דהא האי **ברוך** סתים איהו. ובגין כך אקרי בארח סתים ׳ברוך׳ - מקורא עלאה דלא אתגלייא. **אתה** - שירותא לאתגלייא לבר ! ובגין כך אקרי **אתה**. ומאן איהו ? דא רזא דימינא, ואקרי **כהן** לגבי ההוא אתר. ורזא דא **אתה כהן לעולם** (תהלים קי ד) - מאן כהן להההוא עולם ? **אתה** ! ודא איהו ימינא עלאה, דהא אשתכח לאתגלייא.

יהוה דא רזא דאמצעיתא, רזא דמהימנותא בכל סטרין.

דף רעא עמוד ב

(אין זהר בדף זה אלא רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

אלהינו - דא סטרא דשמאלא דכליל בימינא. וימינא בה. ואתכלילו דא בדא למהוי חד.

ועד הכא אתקשרו ברכאן. דכיון דאלין אתברכאן - כלהון דלתתא אתברכאן. לבתר דאינון אתברכאן ונטלי ברכאן לגרמייהו - אתהדרו כלילן כחד להההוא מקורא. דאינון לא יכלין לאתהדרא לגבי ההוא אתר עד דאתברכן - כיון דאתברכן בקדמיתא - אתהדרו ועאלין לגבי ההוא אתר לנטלא ברכאן יתירין אחרנין לארקא לתתא ! ועד דאינון אתברכאן - לא עאלין ולא תאבין לגבה. ורזא דא **ולא יראו פני ריקם** (שמות כג טו) .

וכד תבין לגביה ההוא אתר ועאלין תמן - כדין אקרי ההוא אתר **מלך**. **ומלך** לא אתקרי בר כד אינון מתקרבין לגביה ומתברכן. ומלכא אימתי אקרי מלך ? כד רברבנוי אתיין לגביה עתירין, מסתפקן בכל מה דאצטריכו בלא חסרונא - כדין איהו מלך. ׳מלך לתתא׳ - כד אלין מעטרן ליה בספוקא בעטרין קדישין.

והכא אקרי **מלך**, ומאן איהו ? **העולם אשר קדשנו וצונו**. ובגין דאיהו עלמא דלא אתגלייא לבר ואיהו סתים - קרי ליה הכי באורח סתים. ועל דא לא אקרי אלא באורח סתים.

ולעולם ימינא **אתה** כמה דאתמר. ועל דא כהן כפיף לגבי ההוא אתר ברישא ובסופא. ועלמא תתאה כד אתקשר לימינא ואתדבק בה קרי מתתא לעילא **ברוך**, ולא אקרי **ברוך** בר ברזא דמקורא דאתדבק בה ועייל בה ואמלי ליה **אתה** - רזא דההוא כהן לאתדבקא בהדיה. ועל דא בצלותא - בר נש **כורע בברוך** דאיהו עלמא כפוף לגבי עילא. ודא איהו שנוי בין **ברוך** דצלותא ובין **ברוך** דשאר ברכאן. וכלא ברזא עלאה איהו לארקא ברכאן לכל עלמין !

ברוך דצלותא - בר נש כורע ביה בברכוי וגחין רישא ב**אתה**, בגין ד**אתה** אקרי ׳ראש׳. ועל דא כהן נטיל בראש ואיהו ראש תדיר. ובגין כך כריעה ב**ברוך** וגחינו דרישא ב**אתה**. וכהן בכל אתר דאקרי **אתה** - גחין בצלותא. מלך - בתר דגחין - תו לא זקיף. מאי טעמא ? קב״ה אמר לה לסיהרא **זילי אזעירי גרמיך** ותו לא זקפא.

ובגין דא - ברכתא דבר נש בריך לקב״ה - אתער לארקא ברכאן מלעילא לעלמין כלהו כמה דאתמר. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי !

כתיב **כי אתה אבינו כי אברהם וגו׳** (ישעיהו סג טז) , תנינן **לזמנא דאתי אמרין ליה ליצחק וכו׳** - בגין דשמאלא אתכליל בימינא. אבל ימינא מנלן דאקרי ׳אב׳ ? דכתיב ׳וישמהו לו לאב ולכהן׳ (שופטים יז י) (שופטים יח יט) . ואף על גב דלעילא אקרי ׳אב׳.

ואפילו ל׳נהורא דלא נהיר׳ - בשעתא דאתדבק בימינא - אקרי **אתה**, כמה דאת אמר **אתה יהו״ה אבינו גואלנו וגו׳** (ישעיהו סג טז) .

אדהכי, סבא אזדמן לגביה ואמר : רעיא מהימנא ! תקין פתורא למארך ! ליה ולמטרוניתא, מכל מיני עידונין. לקיימא ביה **זה השלחן אשר לפני יהו״ה** (יחזקאל מא כב) . והא עד כען כלהו מתענגי מפתורא דמלכא, הדא הוא דכתיב **לכו לחמו בלחמי** (משלי ט ה) . ודא נהמא דאורייתא דבכתב, ויינא דאורייתא דבעל פה. ותמן כמה מטעמים מיני טעמי תורה דמתיקין מכל מאכלין ועדונין דעלמא ודמלכא.

קם רעיא מהימנא פתח ואמר : אהרן כהנא ! קום משינתך למדבח תורין ועאנין ואמרין ועופין וכל מינין דצריכין לסעודתא דמלכא ! ולחם הפנים דאינון לקבל תרין לוחי דאוריתא, **דמזה ומזה הם כתבים** (שמות לב טו) . **זה** - תריסר אנפין דאינון **יברכך יהו״ה, יאר יהו״ה, ישא יהו״ה. זה** תניינא - **אדנ״י**

אדנ״י אדנ״י דאינון תריסר חיון דאתמר בהון **ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאל לארבעתן ופני נשר לארבעתן** (יחזקאל א י) . ואתמר עלייהו **ארבעה פנים לאחת.** והאי איהו **וקרא זה אל זה ואמר** (ישעיהו ו ג) - לקבל עשרים וארבע ספרי תורה. והאי איהו **זה השלחן אשר לפני יהו״ה** (יחזקאל מא כב) - מאנין דפתורא דמלכא - אינון מארי מתניתין דתקינו לון לקבל קרבנין.

פתח ואמר: **ועשית שלחן עצי שטים וגו׳** (שמות כה כג) . תא חזי, מנהגין טבין ושפירן הוו נהגי מארי דסעודתא דמלכא לאחזאה דאינון מבני פתורא דמלכא.

חד - רבבא מבני סעודתא נטיל ידוי בזמנא דייעלון לסעודתא להסב. גדול מסב בראש, תניינא תחותיה, ותליתאה תחות תניינא. ואלין אתקריאו שלש מטות לקבל תלת אבהן ולקבל

דף רעב עמוד א

(אין זהר בדף זה אלא רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

כהנים לוים וישראלים. מכאן ואילך - לית לון סדר אלא כל הקודם זוכה.

תניינא - בעל הבית בוצע כדי שיבצע בעין יפה.

ומשלים ברכתא ולבתר בוצע. ואוקמוה רבנן דמתניתין, דאין המסובין רשאין לטעום עד שיטעום המברך. ולית הבוצע רשאי לטעום עד שיכלה אמן מפי המסובין. ואם רעותיה לחלק כבוד - הרשות בידיה.

ועוד אוקמוה, דאורח מברך בגין דיברך לבעל הבית.

וארח רזא בעל הבית בוצע - דא עמודא דאמצעיתא, דאיהו קו האמצעי. ובשבת צריך לבצוע משני ככרות דאינון **ה׳ ה׳**. בעל הבית, דא **ו׳** דאמצעיתא. ובגין דלא לאתחזאה כרעבתנותא - יכיל למבצע בה לכל חד וחד כביצה.

מאי **כזית וכביצה**? **י׳ וי׳** - אינון נקודין דשמא קדישא, אתקרי **פרורי בכזית.** ואלין לקבל טפין דזרע. ומאן דמזלזל בהון וזריק לון באתר דלא אצטריך - עניותא קא רדיף אבתריה, ואזיל נע ונד ! הדא הוא דכתיב **נודד הוא ללחם איה** (איוב טו כג) . ולית לחם אלא תורה. והוא צווח **איה** מאן דמרחם עליה, ולא ישכח. ופרורים בכזית אינון בצדיק דאיהו כתיש כתישו מאינון זיתים.

ואורח מברך - וארח צדיקים כאור נגה (משלי ד יח) . **ברכות לראש צדיק** (משלי י ו) - חי עלמין. ובגין דא אורח מברך.

אדהכי, הא בוצינא קדישא אתא לגביה ואמר: רעיא מהימנא ! יומא חד אזילנא אנא וחברייא לאכסניא חדא, והוה תמן ינוקא חדא. קם ותקין לן מנרתא ופתורא איהו מגרמיה - כאלו הוה מעשרין שנין - ולא הוה אלא מבן חמש שנין ! ותקין פתורא מכל מיני מאכל ומשתה.

אמר: הא אוקמוה רבנן דבעל הבית בוצע ואורח מברך, אבל **צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם** (איוב לב ו) . עד דאטול רשות מכם.

אמר ליה: אימא ברי מלאכא דיהו״ה.

אמר לן: אתון בעיתון לחם תפנוקי בלא קרבא או לחם בקרבא? דהכי אוקמוה רבנן דמתניתין **שעת אכילה שעת מלחמה.** ואי בעיתו למהוי קרבא עליה - לית חד אכיל ! אלא מאן דנצח קרבא - איהו אכיל ובוצע לכלהו !

אמרו ליה חברייא: ברי אנת זעיר ! ועדיין לא ידעת איך מגיחי גברין רברבין בחרבא, בנענוע דחרבא, ברומחא, בקשתא, בגירין דקשתא, בקירטא, באבנין דקירטא.

אמר להו: **אל יתהלל חוגר כמפתח** (מלכים א כ יא) ! דהא ודאי בקריאת שמע אוקמוה **כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאילו אוחז חרב פיפיות** דכתיב **רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם** (תהלים קמט ו) . ונענועא דחרבא - צריך לנענעא ליה לשית סטרין, כמה דאוקמוה **כדי שתמליכוהו על השמים ועל הארץ ועל ד׳ רוחות העולם.** ודא **ו׳** גוף החרב. **י׳** - ראש החרב. **ה״ה** - תרי פיות. נרתקא דחרבא - **אדני.** רומחא - **רמ״ח** בקריאת שמע, עם שית תיבין דיחודא - הא **רומ״ח. מג״ן** עם חרבא - **מ**יכאל **ג**בריאל **נ**וריאל שמשין דג׳ אבהן. קשת דזריק חצים - וכל זרע דאינו יורה כחץ אינו מוליד.

קירטא - דא קריאת שמע. **ה׳** אבנין דקירטא - **שמע ישראל יהו״ה אלהינו יהו״ה** (דברים ו ד) . לקבלייהו **ויקח דוד חמשה חלוקי אבנים מן הנחל** (שמואל א יז מ) . וכד שוי להון בקירטא (דאיהי שפה ואיהי שכינתא) - אתעבידו חד כלהו חמש. וקטיל לפלשתאה.

ועד כען זריקנא האי אבנא לסמאל דאיהו **אבן מצור**, והרסנא מצור דיליה ואשפלנא ליה לתתא. ובגין דא אמינא לכון - **אל יתהלל חוגר כמפתח** ! כען יתברר לכון דאנא ידענא איך מגיחין גברין רברבין בסייפין, ברומחא, בקשתא, בקירטא !

תווהנא ולא יכילנא למללא קמיה.

אמרו ליה רבנן : כען נחזי מאן יהא מרווח נהמא, דאיהו לחם **המוציא**.

פתח ואמר : **והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה ליהו״ה** (במדבר טו כא) . במאי אתרימת שכינתא, דאיהי **ה׳ דהמוציא**, דאוקימו עלה מארי מתניתין **כל הבוצע צריך לדקדק בה׳**. אלא ודאי הא אוקמוה רבנן דמתניתין **מרץ ותבן פטורין מן המעשר**. וכד היא **במרץ ותבן** - איהי בבית אסורין, ולית לה רשו לארמא לגבי **מ׳**, למעבד עמה **מ״ה**. והאי איהו **תרומה - תור״ה** דאיהי **ה׳** חומשי תורה - דבה **ויהי משה בהר ארבעים יום וגו׳** (שמות כד יח) .

ובמרץ ותבן ד**חטה** - עליה אוקמוה רבנן ב **אילן שאכל אדם הראשון חטה הוה**. קריב **ח״ט** (דאיהו **מרץ ותבן**) לאת **ה׳**, ואסתליק מניה **י׳** דאיהו עשור דילה. ובגין דא כד איהי ב׳מרץ ותבן׳ דאינון לקבל ׳ערלה ופריעה׳ - פטור מן ׳המעשר׳ ; ולית רשו לאת **י׳** לחברא באת **ה׳**, דאינון איש ואשה. ובגין דא - כל הבוצע צריך

דף רעב עמוד ב

(אין זהר בדף זה אלא רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

לדקדק **בה׳**. וצריך למבצע מאתר דבשולו יפה - בגין דבשול איהו גמר פרי, ודא **ו׳**.

ועשרה דברים צריך אדם למעבד בסעודתא. חד - נטילת ידים. תניינא - לתקנא שתי ככרות לשבת. תליתאה - למיכל תלת סעודתין, ולאוספא מחול על הקדש. רביעאה - לאנהרא פתורא בשרגא, כמה דאוקמוה **שלחן בצפון ומנורה בדרום**. וצריך הסבה, כמה דאוקמוה **הסבו אחד מברך לכלם**.

ובשבת בכל מלוי - צריך לאתוספא מחול על הקדש ; בין במאכליו ומשתיו, בין בלבושוי, בין בהסבתיה. דצריך לתקנא ליה מסבה שפירא בכמה כרים וכסתות מרקמן, מכל דאית בביתיה, כמאן דתקין חופה לכלה. דשבתא איהי מלכתא ואיהי כלה. ובגין דא הוו נפקי מארי מתניתין ערב שבת לאקדמותי לארחא, והוו אמרי **באי כלה באי כלה**. וצריכין לאתערא שירה וחדוה בפתורא לגבה.

ולא עוד, אלא דאית רזא בגוונא אחרא. דצריך לקבלא גבירתה בכמה נהורין דשרגין בשבת, ובכמה ענוגין ולבושין שפירין, וביתא מתקנא בכמה מאני דתקונא. בהסבה יפה לכל חד וחד. ובהאי חדוה ותקונא - גרמין דאשתארת שפחה בישא בחשוכא, ברעבון, בבכיה, בהספד, בלבושין אוכמין כארמלתא. דאי מלאה זו - חרבה זו.

יצר טוב - מטרוניתא קדישא. מלכות הקדש דנחתא בשבת - כלילא מעשר ספירן, מעטרא בשבע שמהן שאינן נמחקין, בכמה מרכבות דחיוון ובכמה חיילין ומשריין. ומלכא נפיק לקבלא בכמה משריין. ואשתארת יצר הרע שפחה בישא בחשוכא - כארמלתא בלא בעלה בלא מרכבות.

ואלין דאתמר עלייהו ׳למזבחין ולמקטרין למלכת השמים ולמזלות אשר לא צויתי׳ - הוא פולחנא דשפחה בישא דשלטי בערבי שבתות וערבי לילי רביעיות ! מה הוו אלין עבדין ? הוו נטלין לבושין אוכמין, וחשכאן נהורין, ועבדין הספדא בלילי שבתות כדי לאשתתפא בהדה כמה דאיהי שריא, כי **גם זה לעומת זה עשה האלהים** (קהלת ז יד) .

בתר דחאבו ישראל ואתחרב בי מקדשא - אתמר בשכינתא אימא קדישא **איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה** (איכה א א) . ומכבין בליל תשעה באב נהורין ושרגין, ועבדין הספד, ויתבין כאבלים לאשתתפא בדוחקא דשכינתא. בגין דאינון גרמו לה כל ההוא תבירו.

חמשאה - כוס **דויכלו**. שתיתאה - למהוי על פתורא מלי דאורייתא. שביעאה - לארכאה על פתורא, בגין דעניים ייתון על פתוריה. תמינאה - נטילת ידים במים אחרונים. תשיעאה - ברכת המזון. עשיראה - כוס דברכה.

וצריך לאחזרא עלייהו ולתקנא לון ברזא קדישא. דאיהי כלולה מעשר ספיראן, ואיהו פתורא דקודשא בריך הוא, מסטרא דגבורה. ובגין כך אוקמוה רבנן **שלחן בצפון**.

חד - נטילת ידים, דהכי אוקמוה רבנן דמתניתין **ידים מזוהמות פסולות לברכה בגין דאינון שניות לטומאה**. דאיהו אב הטומאה. דאיהו ראשון כד אינון מסאבות. וכד אינון טהורות אינון **שניות לברכה** - דברכה לא שריא אלא על טהרה. כהנא דאיהו איש טהור איש חסד - שריא עליה ברכתא. הדא הוא דכתיב **כשמן הטוב על הראש וגו׳** (תהלים קלג ב) . ובגין דא **דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל וגו׳** (במדבר ו כג) . ואוקמוה **כל כהן המברך - מתברך, ושאינו מברך - אין מתברך**. ואוקמוה מארי מתניתין, **כל ברכה שאין בה אזכרה ומלכות לאו שמיה ברכה** - מלכות **אדני**.

ועוד, נטילת ידים צריך ליטול לון עד פרקא, דגזרו עליה י״ד פרקין. בההיא שעתא שריא **יד יהו״ה** עליה. ואיהי **יד דברכה** מסטרא דחסד דביה חכמה ביד ימיניה. ואיהי **יד דקדושה** מסטרא דגבורה, ושרייא בדינא. ואיהי **יד דיחודא** מסטרא דתפארת דשריא בי״ד פרקין דגופא (דאינון שנים עשר פרקין בתרין דרועין ותרין שוקין, ותרין בגופא ובריית).

ותלת זמנין י״ד איהו מ״ב. **י׳ י׳ י׳** מן **יד יד יד** - רמוז **י׳ברוך י׳אר ישא** מן **יהו״ה יהו״ה יהו״ה. ד׳ ד׳ ד׳** מיד **יד יד** - אינון רמיזין **באדנ״י אדנ״י אדנ״י**. ואמר הנביא עלייהו **הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל יְהוָה הֵמָּה** (ירמיה ז ד) . והאי נטילא **ביד** דאתתקנת.

וכל סטר מתלת אנפי חיון (דאינון **יהו״ה יהו״ה יהו״ה**) ומתלת גדפי חיון (דאינון **ד׳ ד׳ ד׳**) - כלהו צריך למהוי מכח אדם,

דף רעג עמוד א

(אין זהר בדף זה אלא רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

ואיהו יו״ד ה״א וא״ו ה״א. כח דיליה - יו״ד וא״ו דל״ת, ה״א אל״ף, וא״ו אל״ף וא״ו, ה״א אל״ף.

ומטרוניתא לא שריא בכח דיליה בפרקין דאצבען - עד דאתעבר מנייהו זוהמא, שפחה בישא פסולה, אנתו דפסול. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין **ידים מזוהמות פסולות לברכה**.

ואינון מים - לדכאה **יד** דשרייא תמן **יד יהו״ה**. **יד יהו״ה** - דא מים דאורייתא. דעמי הארץ אינון שרץ - מה מועיל לון טבילה? והשרץ שפחה בישא בידיהון, בגזל דבידיהון, בגזל דברכאן דגזלין לקודשא בריך הוא דלא ידעי לברכא, ולא ידעי מאי איהי ברכה, ומאי איהי זוהמא?

מיד כששמעו מלין אלין חברייא ואנא עמהון - לא יכילנא למסבל דישלים עשרה מלין דברכה - ואשתטחנא לגביה!

ובודאי לית בר נש דיימא מלין אלין אלא אנת!

דאנת הוא כגוונא דד׳ מחיצות דגן עדן. דבר נש עאל בהון במחיצת ינוקין - ואתעביד תינוק, ובמחיצת נערים - ואתעביד נער, ובמחיצת בחורים - ואתעביד בחור, ובמחיצת זקנים - ואתעביד זקן.

ובגין כך אתמר עלך **מ׳מכון ש׳בתו ה׳שגיח אל כל יושבי הארץ** (תהלים לג יד) .

ואנת הוא דאתמר עלך **בשגם הוא בשר** (בראשית ו ג) . בדרא דדור הפלגה הוית - ובכל דרא ודרא בגלגולא, כגלגל דמתהפך לכמה גוונין. ולא נגלת אלא בדרא דאתייהיב ביה אורייתא על ידך.

מיד דאתכנישת מעלמא - אנת הוא כשמשא דנהיר בכל דרא ודרא! דכד אתכנש שמשא בליליא - נהיר בסיהרא ובשתין רבוא ככביא. הכי את! דאנת נהיר בשתין רבוא בכל דרא ודרא. והאי איהו דקא רמז קהלת **דור הולך ודור בא** (קהלת א ד) . ואוקמוה רבנן **אין דור פחות משש רבוא**. ועוד אוקמוה **הדור שהולך הוא שבא** לקיים **מה שהיה הוא שיהיה** (קהלת א ט) .

מכאן ואילך - אשלים עשרה דברים דפתורא באתגלייא!

אמר רעיא מהימנא: בוצינא קדישא זכאה חולקך! דקודשא בריך הוא גלי לך מה דלא גלי לכל נביא וחוזה, אלא למאן ולמאן.

תניינא - למבצע על שני ככרות בשבת, דאינון רמיזין בתרי לוחי אורייתא, דאתייהיבו בשבת זוגות. דביומא תליתאה נחתו דביה תרי זמני **טוב**. ובשבת אתייהיבת - תרין נוקבין לתרין טבין. ואף על גב דאוקמוה דשדים ממנן על זוגות, כמה דאוקמוה **שני ביצים שני אגוזים הלכה למשה מסיני** - שלוחי

מצוה אינן נזוקין !

ואי תימא, והא תנינן **אין מתחילין בשני ואין מסיימין ברביעי**. דהיינו **בב' ד'** עם ערב רב ! דלא הוו שלוחי מצוה, דלא אתגיירו לשם שמים ! ולבתר דאתעברו מעלמא - מני קודשא בריך הוא לנטלא **שני לוחות אבנים כראשונים** (שמות לד א) , ואמר **וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות וגו'** (שם).

ותרין ככרות בשבת רמיזין לתרין יודין **יאהדונהי**. **דאדני** איהי יחידה מבעלה בשית יומין דחול, ובשבת נחית לגבה. ובגין דא בשבת - כל נשמתין ורוחין ונפשין נפקין ונחתין זוגות ! ואין שטן ואין מזיק שליט ביומא דשבתא. ואפילו גיהנם לא שליט ולא אוקיד בשבת. ובגין דא **לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת** (שמות לה ג) . ודא אש נוכראה. אלא אש דקרבנא, אש דקדושה !

ולית לארכאה בבציעא דלהון דהא אתמר לעילא.

תליתאה - למיכל שלשה סעודתין בשבת, כמה דאוקמוה רבנן דמתניתין דאמר חד מינייהו **יהא חלקי עם גומרי שלש סעודות בשבת**. דאינון שלימו דשבע ברכאן דצלותא לאשלמא בהון לעשר. ורזא **דענג - ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן** (בראשית ב י) . ומאן דלא מקיים לון ואית ליה רשו לקיימן - אתהפך ליה **לנגע** צרעת. ובגין דלא ייתי להאי - אמר קודשא בריך הוא **לוו עלי ואני פורע. אז תתענג על יהו"ה** (ישעיה נח יד) .

רביעאה - לאנהרא פתורא במנרתא. כמה דאוקמוה קדמאין **שלחן בצפון מנורה בדרום**. דפתורא דקודשא בריך הוא הכי צריכא למהוי.

חמישאה - כוס דויכלו כו"ס בחשבון אלהים. **ויכלו** - ע"ב. דכליל לון כלה קדישא. דהאי כוס מלא יינא דאורייתא צריך לאסהדא על עובדא דבראשית.

שתיתאה - למהוי על פתורא דברי תורה. דהכי אוקמוה מארי מתניתין **ג' שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה וכו'**. ורזא דמלה, בגין דהא אוקמוה **שלחן בצפון**, ואורייתא אתייהיבת מימינא. לחברא ימינא דאיהו רחמי, בשמאלא דאיהו דינא. דאורייתא איהי **יהו"ה** מימינא, פתורא - **אדני** משמאלא. וצריך לחברא לון. דבגין דפתורא משמאלא אוקמוה רבנן דמתניתין, **קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף**.

דף רעג עמוד ב

(אין זהר בדף זה אלא רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

ובגין כך, צריך תלמיד חכם לזמנא עמיה למאן דישתדל בפתגמי אורייתא !

שביעאה - לארכאה על פתורא בגין עניים. ובגין דא - **כל המאריך על שלחנו מאריכין לו ימיו ושנותיו**. ובגין כך **וצדקה תציל ממות** (משלי י ב) - דעני חשוב כמת, ואיהו מחיה ליה. אוף הכי - קודשא בריך הוא מחיה ליה.

ועוד באורח רזא - דכלהו עניים מסטרא דאת **ד'** דאתמר בה **דלותי ולי יהושיע** (תהלים קטז ו) . ואות **ד' דאחד** דצריך לארכאה בה - הדא הוא דכתיב **למען יאריך ימים על ממלכתו** (דברים יז כ) . ובגין דא צריך לארכאה על פתורא, דאיהי **ד'**, כלילא **מד'** רגלין דפתורא. בגין יקרא דאת **ד'** צריך לארכאה על פתורא בגין עניים.

ובגיניה אוקמוה רבנן **דבקש קודשא בריך הוא מדה יפה לישראל ולא אשכח כמדה דדלות**. ואקשו עלה, בגין דאוקמוה קדמאי כחושבן מיני מיתות דאינון כחושבן תוצאות, וחסרון כיס קשה מכולן ! ואיך אמרין אינון דלא אשכח לישראל מדה יפה כעניותא ? !

אלא, בגין דכל עמא ולישנא - **והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה למעלה** (ישעיה ח כא) . אבל ישראל אינון קיימא דקודשא בריך הוא בהאי מדה, ולא אכחישין ביה. ובגין דא במדה דא יתפרקון. הדא הוא דכתיב **ואת עם עני תושיע** (שמואל ב כב כח) . **ועני** לישנא **דענוי** - דאפילו אית ליה לבר נש עותרא ואיהו במרעין ובמכתשין - 'עני' אתקרי. או דדחקין ליה בגיניה וצערין ליה כל יומא. כל שכן מאן דאיהו רש מניה ואיהו הולך מאתר לאתר !

ועוד אית עני דאסתלק מניה דעתיה כגון איוב דאתמר ביה **איוב לא בדעת ידבר** (איוב לד לה) . אוף הכי איהי **ד'** דאיהי שכינתא - כד אסתלק מנה **א"ח** דאיהו עמודא דאמצעיתא דאקרי **דעת**. והאי לית לה חובין במלה דיימא.

ועוד, **א״ח** איהו תורה, כליל תרי״ג פקודין. הדא הוא דכתיב **זה שמי לעולם וגו׳** (שמות ג טו) - **שמ״י** עם י״ה - שס״ה. **זכרי** עם ו״ה - רמ״ח. ובגין דא אוקמוה, **אין עני אלא מן התורה ומן המצות** - דשאר עני לאו איהו אלא ׳ענוי׳. ואת **ד׳** מן **אדני** - אוף הכי איהי עני בלא יהו״ה.

תמינאה - מים אחרונים דתקינו לון בגין מלח סדומית המסמא את העינים. אמאי אקרון **חובה**? אלא בארח רזא - סם המות שריא על ידוי מזוהמין דעבדי בהו ברכה. ועל כוס דמברכי עליה בלא טהרה אקרי טמא. ומה כוס דשותין בו - טמא לברכה עד דהוו מטהרי ליה בהדחה מלגו ומלבר - כל שכן ידוי ! ובגין דא **מים אחרונים חובה**.

ורזא דמלה **והתקדשתם** - אלו מים ראשונים, **והייתם קדושים** - אלו מים אחרונים, **כי קדוש** - זה שמן ערב. לקבל **קדש קדש קדש יהו״ה צבאות**. ובגין דא **והתקדשתם וגו׳** לאשתמודעא דאתון בנין לקודשא בריך הוא, הדא הוא דכתיב **בנים אתם ליהו״ה אלהיכם** (דברים יד א) .

תשיעאה - כוס דברכה. ואוקמוה מארי דמתניתין, עשרה דברים נאמרו בכוס דברכה ואלין אינון. עטו״ר. עטו״ף. הדח״ה. שטיפ״ה. ח״י. מל״א. ומקבלו בשתי ידיו ונותנו בימין. ומסלקו מן הקרקע טפח. ונותן עיניו בו. ומשגרו במתנה לאנשי ביתו.

ועכשיו, אין לנו אלא ארבעה שהן: **הדחה, ושטיפה, חי, מלא**. ויש אומרים ׳חי׳ מן החבית. ויש אומרים ׳חי׳ - הכוס שלם; ששבירתו זו היא מיתתו.

כוס על דרך החכמה הוא אלהים. והוא **מלא** בי״ה. והכא שלם. כ״ס בלא ו׳ כמו **כס** שהוא פגום וחסר בלא **אלף** - כן הוא חסר בלא **וי״ו** והוא פגום. הכס״א כן עולה בגימטריא כוס.

כוס היא **ה״א** וצריך עשרה דברים כנגד י׳. והם: **עטו״ר** בסוד העטרה, עטרת תפארת. וזהו סוד עטור שאמרו זכרונם לברכה **מעטרו בתלמידים**, והיא **עטרת הברית**. **עטו״ף** - **תפלה לעני כי יעטוף** (תהלים קב א) - שכל הברכות והתפלות ׳מתעטפים׳ עד שתעלה תפלת העני. **הדח״ה ושטיפ״ה** - כמו **וטהרו וקדשו** (ויקרא טז יט) . ׳הטהרה׳ מימין החסד. ׳והקדושה׳ משמאל דגבורה. כוס דברכה מלכות מצד בינה הנקראת אלהים. ונקרא עטרה מצד הכתר. **ח״י** - מצד יסוד הנקרא שלום, שנאמר **וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך יהו״ה** (ישעיה נד י) . **מלא** - מצד תפארת. **מקבלו בשתי ידיו - ה׳ ה׳. ונותנו בימין** - כי **ה׳** עליונה לחסד, **ה׳** שניה לגבורה. **ומסלקו מן הקרקע טפח** - בסוד **יו״ד**. כי סלוק **ה׳** הוא **יו״ד**. **ונותן עיניו בו** שהם בסוד **יאהדונהי**. **י׳** מאיר בבת עין. **הו״ה** - בשלשה צבעי העין. **אדני** מאירה בשני כרובי העין, עפעפי העין.

דף רעד עמוד א

כי יהו״ה אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדול וגו׳ (דברים י יז) .

תנינן, **ודמות פניהם פני אדם** (יחזקאל א י) - אלין לאו אינון כאינון כרובים. אינון אנפי רברבין. **כרובים** - אנפי זוטרי כרביא. **פני אדם** - כל דיוקנא כלילן בהו בגין דאינון אנפי רברבין, ומתציירין בהו ציורין גליפין בגלופי שמא דמפרש בד׳ סטרין - מזר״ח מער״ב צפו״ן דרו״ם. **מיכא״ל** רשים ברשימו לסטר דרום.

וכל אנפין מסתכלין לגבי **פני אד״ם** - **פני ארי״ה פני נש״ר פני שו״ר**. **אדם** איהו דכר ונוקבא, ולא אתקרי **אדם** בר הכי. ומניה אתציירין ציורין **דרכב אלהים רבותים אלפי שנאן** (תהלים סח יח) . **שנאן** - כללא דכלהו ציורי ! **ש**׳ור, **נ**׳שר, **א**׳ריה. **ן**׳ - דא איהו **אדם**, פשיטו דאתכליל כחדא, ברזא דכר ונוקבא.

וכלהו אלפין ורבבן - כלהו נפקין מהני רזא **שנאן**.

ומהני דיוקנין מתפרשן כל חד וחד בסטרייהו כמה דאתחזי לון. אלין אינון דקא משלבן חד בחד, וכליל חד בחד, למהוי כל חד כליל בחבריה. **שור נשר אריה אדם** אתנהגן ברזא דארבע שמהן גליפן סלקין לאתנהגא ולאסתכלא.

סליק לאתנהגא ולאסתכלא **שור לאנפי אדם**. סליק שמא חדא, מתעטרא מחקקא ברזא דתרין גוונין ואיהו **אל**. כדין אתהדר לאחורא, וכרסייא חקיק וגליף ליה, ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא.

וסליק לאתנהגא ולאסתכלא **נשר לאנפי אדם**. סליק שמא חדא, מתעטרא מתנהגא ברזא דתרין אנפין וגוונין, לאתנהגא לאסתלקא בסליקו בעטורא ואיהו **גדול**. כדין אתהדר לאחורא, וכרסייא חקיק וגליף ליה, ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא.

סליק לאתנהגא ולאסתכלא **אריה לאנפי אדם**. סליק שמא חדא מתעטרא מחקקא ברזא דתרין אנפין וגוונין, לאתתקפא ולאתקשרא בתוקפיה ואיהו **גבור**. כדין אתהדר לאחורא, וכרסייא חקיק וגליף ליה, ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא.

אדם אסתכל בכלהו, וכלהו סלקין ומסתכלין ביה. כדין כלהו אצטיירן בגלופייהו בציורא דא, ברזא דשמא חד דאקרי **נורא**. וכדין כתיב עלייהו **ודמות פניהם פני אדם** - כלהו כלילן בהאי דיוקנא והאי דיוקנא כליל לון.

ועל רזא דא אתקרי קודשא בריך הוא **האל הגדול הגבור והנורא** - דהא שמהן אלין גליפין אינון לעילא ברזא דרתיכא עלאה, כלילא בארבע אתוון **יהו״ה** דאיהו שמא דכליל כל דיוקנין. אלין מחקקן גליפין בכרסייא, וכרסייא גליפא מרקמא בהו. חד לימינא, וחד לשמאלא, וחד לקמא, וחד לאחורא. רשימא בארבע סטרין דעלמא.

כרסייא כד סלקא - רשימא בארבע דיוקנין אלין. אלין ארבע שמהן עלאין נטלין להאי כרסייא וכרסייא אתכלל בהו, עד דנקטא ולקטא אינון ענוגין וכסופין - נחתא מלייא כאילנא דמלי ענפין לכל סטר ומלייא איבין. כיון דנחתא - נפקו אלין ד׳ דיוקנין מצוירין בציורייהו, גליפין מנהרן נציצן מלהטן, ואינון זרעין זרעא עד עלמא.

רעיא מהימנא

ומשג״רו במתנה לאנשי ביתו - היא בינה שנאמר בה **ישמח משה במתנת חלקו**. **עשיראה - ברכת מזונא**. הא אוקמוה רבנן **בשלשה צריך כוס**. ורזא דמלה בגין דאיהי **אהבת כלולותיך** (ירמיה ב ב) , דאינון אבהן - **בכל מכל כל**.

ולית לארכאה יתיר.

ברכת המזון מן התורה מנין? שנאמר **ואכלת ושבעת וגו׳**. ושנינו בברייתא: **וברכת** - זו ברכת הזן. **את יהו״ה אלהיך** - זו ברכת המזון. **על הארץ** - זו ברכת הארץ. **הטובה** - זו **בונה ירושלים**. וכן הוא אומר **ההר הטוב הזה והלבנון** (דברים ג כה) . אין לי אלא לאחריו, לפניו מנין? שנאמר **אשר נתן לך** - משעה שנתן לך חייב אתה לברכו.

ודרשו חכמים זכרונם לברכה: **משה תיקן להם לישראל ברכת הזן בשעה שירד להם המן. יהושע תיקן להם ברכת הארץ בשעה שהכניסן לארץ. דוד ושלמה תקנו בונה ירושלים**.

עוד נמצא בפרשת המן רמז לברכת מזון במן עצמו שנאמר **ובבקר תשבעו לחם וידעתם כי אני יהו״ה אלהיכם** (שמות טז יב) . עד כאן.

אמר רבי שמעון - רזא דאינון שבע זיינין דרשימין בתפלין דהוא שבעה שבעה - דרמיזין לשבעה אוני דריאה דבר נש - דבהון שאיב רוחא, ומניה מפיק צוציתא דנור דדליק מפומיה. ועוד דאינון רמז לשבעה יומי ושבועי דמפסח לעצרת. ועוד דאינון רמיזין לשבעה קני מנרתא, דאית עלייהו שבע בוציני קדישין. ועוד דאינון רמיזין לשבעה ככבי לכת, דאינון מנהרי ברקיעא. ועוד דאינון רמיזין לשבעה מדרגין דעלמא עלייהו קיימא.

ואינון יסודא ושרשא ועיקרא דכלא. ועליהון אמרי חברייא: כל מאן דבעי לאנחא תפלין דרישא - מבעי ליה לאסתכלא באינון תרי שינין, דאינון רמיזין לאינון שבע זיינין, דאית בהון רמז רזין סתימין, עמיקין רמיזין.

עד כאן רעיא מהימנא.